

dené, že ohlašovací vyhláška neobsahuje řádného popisu neb označení listiny podle Šu 5, odstavec druhý č. 2 zákona z roku 1915, že v ohlašovací vyhlášce nesprávně uvedena jest ohlašovací lhůta 6měsíční místo správné lhůty roční, a že není tam uvedeno, kdy tato lhůta se skončí podle Šu 8 tohoto zákona, nelze nyní v řízení třetí stolice vzíti zřetel, poněvadž tyto výtky nebyly učiněny v rekursu, vzneseném do usnesení první stolice na soud stolice druhé, takže jsou opozděny. V tomto rekursu, vzneseném do usnesení prvního soudu, je totiž výslovně na konci uvedeno, že se upouští od podrobného vytýkání vad řízení a že se navrhuje zrušení ohlašovací vyhlášky toliko z důvodu soudní nepřislusnosti. Ostatně poukázati jest na to, že § 8. uvedeného zákona obsahuje velící právo o lhůtě ohlašovací, jehož dlužno při vydání konečného rozhodnutí dbáti z moci úřední i tenkrát, když ohlašovací vyhláška nesouhlasí s ustanovením Šu 8., neboť touto vyhláškou, vydanou během soudního řízení, nenabyl navrhovatel ještě žádných práv. Není také vyloučena možnost, že tato vyhláška (soudní řízení) budou později soudem první stolice doplněny podle potřeby.

Čís. 3797.

Dán-li po měnové rozluce příkaz ku převodu vkladu z polské filiálky tuzemské banky na tuzemskou filiálku téže banky, bylo lze příkazu vyhověti jen v ten rozum, že byl pro příkazatele zřízen u tuzemské banky zvláštní účet starých korun, splatných v Polsku, jimiž mohl příkazatel v Polsku volně nakládati, dokud tam byly v oběhu.

(Rozh. ze dne 30. dubna 1924, Rv I 1680/23.)

Žalobkyně měla u krakovské filiálky živnostenské banky vklad a, stěhujíc se v červnu 1919 do Československa, požádala jmenovanou filiálku, by jí poukázala vklad na českobudějovickou filiálku téže banky. Žalobu na českobudějovickou filiálku o vyplacení vkladu v Kč o b a n i ž š í s o u d y zamítly.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Jest nesporno, že žalobkyně, která byla před převratem se svým manželem trvale usazena v Haliči (v Novém Sandeci), ukládala peníze do krakovské filiálky živnostenské banky a když se po převratu stěhovala do Československé republiky, požádala v červnu 1919 jmenovanou filiálku, by jí poukázala její vklad 40.067 K na českobudějovickou filiálku živnostenské banky, odevzdavši jí za tím účelem svou vkladní knížku. Nižšími soudy bylo zjištěno, že žalobkyně neučinila opatření, by za její vklad byly opatřeny československé koruny, což by nebylo bývalo nepřípustno. Dle zprávy ministerstva financí v Praze ze dne 16. listopadu 1921 byla tehdy v Polsku zákonnou měnou rakousko-uherská koruna (stará); — polský zákon ze dne 9. května 1919 o výměně bankovek této měny a ostatního oběživa na polské zřlote nebyl

proveden, pokud se týče proveden teprve zákonem ze dne 24. března 1920 o okolkování a výměně zmíněných bankovek za polské marky; — a směna dotčených bankovek za kteroukoliv jinou valutu, tudíž také za koruny československé v Polsku za tamní denní kurs nebyla a nemohla býti Čs. státem nijak omezena. P ř e v o d v k l a d u, znějícího na staré rakousko-uherské koruny, v této měně do tuzemska však byl zakázán nařízením vlády ze dne 6. února 1919, čís. 57 sb. z. a n., jímž bylo stanoveno, že soukromé peněžní pohledávky a jakékoliv úhrady nesmějí býti převáděny do území republiky Československé, pokud pohledávka jest splatna v korunách, — a že převody, učiněné proti tomuto zákazu, jsou neplatny. Názor dovolatelky, že se zákaz týkal jen převodu žirových účtů, jest mylným, neboť zákaz, vyslovený v onom nařízení, zní zcela povšechně. Nejvyšší soud vyložil to opětovně v četných rozhodnutích, uveřejněných v různých sbírkách, zejména též ve sbírce Vážný, a netřeba to znovu podrobněji odůvodňovati. Pokud se žalobkyně dovolává domnělých výroků Dra Rašína, stačí připomenouti, že příslušné výroky, vytržené ostatně ze souvislosti, vůči jasnému doslovu nařízení nemohou míti významu rozhodujícího. Na tom, zda žalobkyně věděla o onom nařízení čili nic, ovšem nesejde. Příkaz žalobkyně, by byl její vklad 40.067 K poukázán na českobudějovickou filiálku živnostenské banky, nemohl tedy ani efektivně ani účetnický býti proveden prostým převodem starých rakousko-uherských korun do tuzemska, nýbrž jen způsobem, zdejšími bankami obecně zavedeným, že byl pro žalobkyni v tuzemsku zřízen zvláštní účet starých korun, splatných v Polsku, jimiž mohla žalobkyně v Polsku libovolně disponovati. Co do právní konstrukce poměru takto utvořeného, nelze pochybovati, že se žalovaná filiálka (pokud se týče pražská ústředna) stala za souhlasu žalobkyně poukazem dlužníkem žalobkyně na místě filiálky krakovské, tak že žalobkyně to, co měla dotud k pohledávání u krakovské filiálky, mohla po té požadovati na žalované filiálce. Ježto žalobkyně měla proti krakovské filiálce pohledávku 40.067 starých rakousko-uherských korun, má také proti žalované jen stejnou pohledávku. Nezmizel tedy její vklad, jak v dovolacím spise tvrdí; na jeho místo nastoupil účet, vedený u žalované filiálky, ovšem ve starých korunách rakousko-uherských. Otázkou, zda se tyto později automaticky přeměnily na polské marky (v poměru 100 : 70), netřeba se zde zabývati, poněvadž žalobkyně nežádá výplaty svého účtu ani ve starých korunách rakousko-uherských, ani v polských markách, nýbrž domáhá se zaplacení korun československých. Takovýto nárok jí však nepřísluší, ježto, jak doličeno, nepřikázala, aby staré koruny rakousko-uherské byly směněny za koruny československé, aniž československé koruny efektivně do tuzemska došly. Bylo již uvedeno, že na místě krakovské filiálky živnostenské banky stala se v poměru k žalobkyni dlužnicí 40.067 starých rakousko-uherských korun filiálka českobudějovická, pokud se týče pražská ústředna. Tato pak, ježto, jak zjištěno, efektivní úhrady se jí nedostalo, měla pohledávku stejné výše proti krakovské filiálce, a když tato likvidovala a byla 6. srpna 1919 převzata průmyslovou bankou v Krakově, proti této. Způsob vypořádání s touto, zejména, zda saldo bylo aktivní či pasivní, zda zmíněná pohledávka byla do salda pojata či nic, nemá

významu pro poměr mezi žalobkyní a žalovanou. Kdyby bylo pravdou, co žalobkyně tvrdí, že zmíněná pohledávka do salda pojata nebyla, nemohla by žalobkyně z toho pro sebe nic odvoditi, bylo by to jen na újmu tuzemského ústavu, který by tím byl pozbyl jakékoliv úhrady za dluh, do něhož vstoupil na místo krakovské filiálky. Tvzení, že se žalovaná obohatila na její úkor, mohla by žalobkyně opodstatniti jen tím, že by dokázala, že žalovaná, ač vede jako asignátka účet starých korun rakousko-uherských, po případě polských marek, přece vůči průmyslové bance v Krakově jako právní nástupkyni krakovské filiálky, asignantky, vyhradila si nebo skutečně má nárok vyšší, zejména požadavek 27.256 Kč 46 h, jež vymáhá žalobkyně, asignatářka. Takového důkazu žalobkyně neprovedla a nabízenými průvody provésti nemohla. Nařízení ze dne 1. dubna 1919, čís. 167 sb. z. a n., nepřichází v tomto případě vůbec v úvahu, ježto předpokládá, že věřitel, bydlící na území bývalého Rakouska a Uherska, mimo obvod Československé republiky, měl dne 26. února 1919 v tuzemsku účet, znějící na staré koruny rakousko-uherské, kteréhožto předpokladu tu nebylo. Z výpovědi svědka Antonína M-a, že převod krakovské filiálky živnostenské banky na průmyslovou banku v Krakově stal se 6. srpna 1919 s platností od 1. ledna 1919, žalobkyně dovozuje, že pražská ústředna vstoupila již dnem 1. ledna 1919 do všech aktiv a pasiv krakovské filiálky, a z toho usuzuje, že dle posledního odstavce Šu 1 nařízení ze dne 1. dubna 1919, čís. 167 sb. z. a n., transakce ze dne 3. června 1919, týkající se vkladu žalobkyně, měla býti vyúčtována v korunách československých. Než převod krakovské filiálky na průmyslovou banku s platností od 1. ledna 1919 má jen ten význam, že do práv a závazků krakovské filiálky, jež trvaly dne 6. srpna 1919, vstoupila průmyslová banka tak, jako kdyby ona byla z nich oprávněna a zavázána od 1. ledna 1919. Dne 6. srpna 1919 však žalobkyně vůči krakovské filiálce neměla již žádného nároku, zejména neměla u ní již žádného vkladu; v tom čase příslušela jí jen pohledávka 40.067 starých rakousko-uherských korun proti žalované, pokud se týče proti její pražské ústředně, a této stejná pohledávka proti krakovské filiálce. S platností od 1. ledna 1919 stala se tudíž nanejvýš průmyslová banka v Krakově dlužníkem tuzemské banky co do 40.067 K.

Čís. 3798.

Zavázal-li se podnikatel poštovních jízd poštovní správě, že ručí za sebe a svůj služební personál tou měrou, jakou ručí poštovní správa stranám, ručí za své lidi bezvýjimečně.

(Rozh. ze dne 30. dubna 1924, Rv I 247/24.)

Žalovaný uzavřel s poštovní správou smlouvu, dle níž měl obstarávat poštovní jízdy na svůj účet a nebezpečností. Dle Šu 6 této smlouvy ručil žalovaný za sebe a svůj služební personál co do zásilek dopravených onou jízdou; zvláště byl povinen ručením a náhradou po-